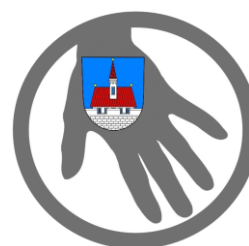

PROGRAM

PREVENCE KRIMINALITY

MĚSTA ÚSTÍ NAD ORLICÍ
2023

**PREVENCE
KRIMINALITY**
ÚSTÍ NAD ORLICÍ

OBSAH

OBSAH	2
ÚVOD	1
BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZA	2
1.1 Trestná činnost (přečiny a zločiny)	2
1.2 Pachatelé trestné činnosti	3
1.3 Oběti trestné činnosti	3
1.4 Přestupková činnost	4
SOCIÁLNĚ-DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA	5
2.1 Základní demografické údaje	5
2.2 Nezaměstnanost	6
2.3 Dávky sociální pomoci	6
2.4 Sociálně vyloučené lokality v Ústí nad Orlicí	7
2.5 Ohrožené a rizikové děti a mládež	8
INSTITUCIONÁLNÍ ANALÝZA	9
IDENTIFIKOVANÉ PROBLÉMY A RIZIKA	10
ZHODNOCENÍ AKTIVIT PREVENCE KRIMINALITY 2022	11
AKTIVITY PREVENCE KRIMINALITY 2023	12
6.1 Koordinace činností	12
6.2 Projektové řešení prevence kriminality	13

ÚVOD

Program prevence kriminality města Ústí nad Orlicí 2023 (dále jen „Program“) byl vypracován v souladu s vládou schválenou Strategií prevence kriminality České republiky na období 2022 – 2027 (dále jen „Strategie“) a Konceptí prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na období 2021 – 2025 (dále jen „Koncepce“).

Program stanoví opatření a aktivity prevence kriminality pro rok 2023, které vychází z Koncepce, přičemž jsou reflektovány problémy identifikované v rámci bezpečnostní, sociálně – demografické a institucionální analýzy města.

Vytvořením Programu je dán prostor pro vypracování žádostí o státní účelové dotace na projekty prevence kriminality, zejména na rozvoj preventivních opatření a dalších dílčích projektů v souladu se Strategií, a rovněž projektů neinvestičního charakteru, které směřují k řešení a odstranění bezpečnostních problémů a rizik.

Garantem splnění všech opatření Programu, zajištění finančních prostředků a zpracování dílčích projektů je Město Ústí nad Orlicí prostřednictvím Komise prevence kriminality a manažera prevence kriminality.

Za splnění dílčích opatření, efektivního využití finančních prostředků a zajištění součinnosti při plnění úkolů je odpovědný realizátor.

Plnění úkolů a opatření s výsledky kontrol projednává Komise prevence kriminality na svých jednáních.

Tento dokument byl schválen Radou města Ústí nad Orlicí usnesením č. 255/12/RM/2023 OSS/2 dne 13. 2. 2023

BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZA

1.1 Trestná činnost (přečiny a zločiny)

Průměrné počty spáchaných trestných činů se v posledních letech výrazně nemění, v roce 2022 však pozorujeme mírný nárůst spáchaných přečinů. Obecně lze konstatovat, že k tomuto navýšení „dopomáhá“ celková nálada ve společnosti, která byla v roce 2022 poznamenána dozvuky covidové pandemie, války na Ukrajině, migrační krizí a též zhoršenou ekonomickou situací v důsledku zdražení potravin a energií. Také bylo pozorováno více případů, které souviseli s horším psychickým stavem u některých obyvatel, kdy tento stav byl ve značné míře v přímé souvislosti s výše uvedenými důvody.

Tabulka 1: Trestná činnost (přečiny a zločiny) – meziroční srovnání

Trestná činnost	2018	Index na 10 tis. obyv.	2019	Index na 10 tis. obyv.	2020	Index na 10 tis. obyv.	2021	Index na 10 tis. obyv.	2022	Index na 10 tis. obyv.
Majetková	52	36	49	34	37	26	36	25	43	29
Násilná	18	13	12	8	12	8	26	18	27	18
Mravnostní	8	6	12	8	11	8	5	4	6	4
Hospodářská	24	17	15	10	22	15	24	17	40	27
Celkem	175	123	164	115	161	113	147	104	162	111

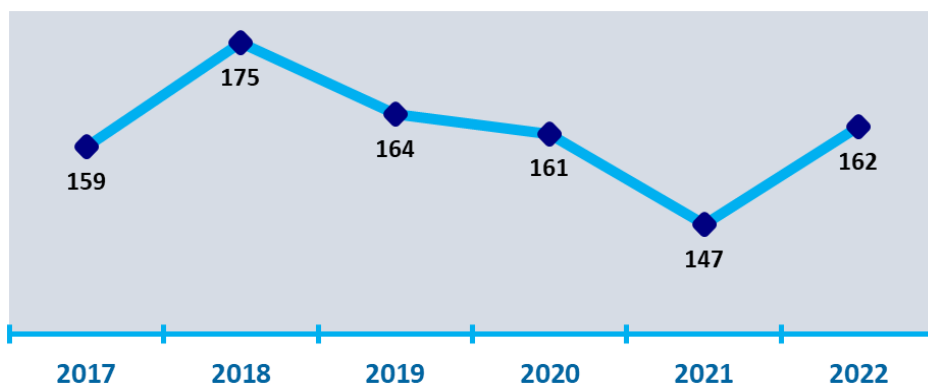
V porovnání s předchozími lety si lze také povšimnout změny ve skladbě protiprávních skutků (viz Tabulka 1 a Graf 1). Patrný je výrazný nárůst na poli hospodářské kriminality, který je zapříčiněn zvýšeným počtem skutků páchaných v kyberprostoru. Obecně lze konstatovat, že pachatelé jsou čím dál tím více sofistikovanější, využívají metod sociálního inženýrství a často jde o dobře organizované skupiny páchající tuto činnost ze zahraničí. Objasňování těchto skutků je velmi komplikované. Pachatelé přešli od klasických podvodů (nedodání zboží po jeho uhrazení) k nabourávání emailových účtů, profilů na sociálních sítích a zejména k různým druhům phishingu a vishingu.

V souvislosti s ekonomickou situací obyvatelstva je možno předpokládat i navýšení klasických majetkových skutků, které byly v posledních letech spíše na ústupu. Již nyní zaznamenáváme mírné navýšení krádeží v obchodech. Taktéž v roce 2022 došlo na území města k celkem 9 krádežím vloupáním do různých objektů.

Zanedbávat nelze ani vysoký podíl skutků na poli násilné kriminality, kdy je ovšem tento počet „zkreslen“ prověřováním náhlých úmrtí beze svědků, u kterých ve velké většině posléze nezjistí protiprávní jednání. Za rok 2022 řešilo zdejší oddělení PČR celkem 12 případů se znaky domácího násilí, kdy v jednom případě byla násilná osoba vykázána ze společného obydlí.

Celkově lze bezpečnostní situaci ve městě hodnotit jako dlouhodobě stabilní a příznivou. K tomuto faktu jistě přispívá nadstandartní spolupráce Policie ČR s Městskou policií Ústí nad Orlicí a provoz městského kamerového a dohlížecího systému, který v mnohých případech dopomáhá k dopadení pachatele. Proto je nutné apelovat na rozšiřování a modernizaci kamerových bodů. Opomíjet nelze ani aktivní využívání přítomnosti a asistence pracovníka APK při činnosti PČR a MP.

Graf 1: Vývoj trestné činnosti (přečiny a zločiny) v letech 2017 – 2022

1.2 Pachatelé trestné činnosti

Tabulka 2: Pachatelé dle věku – meziroční srovnání

Pachatelé	2018	2019	2020	2021	2022
Věk 0 – 14 let	0	4	0	0	1
Věk 15 – 18 let	1	5	2	3	5
Věk 18 a více let	122	138	130	101	110
Recidivisté	63	71	51	36	58

Skladba pachatelů zůstává v posledních letech víceméně stálá. Navýšení počtu skutků spáchaných recidivisty může být opět způsobeno již zmíněnou situací, kterou rok 2022 přinesl.

1.3 Oběti trestné činnosti

Tabulka 3: Oběti (rizikové skupiny) – meziroční srovnání

Oběti	2018	2019	2020	2021	2022
Děti (0 – 18 let)	6	14	8	8	10
Ženy	49	41	42	35	51
Osoby starší 65 let	40	25	25	24	18
Celkem	95	80	75	67	79

Také ve skupině ohrožených osob – obětí trestné činnosti, nezaznamenáváme v posledních letech výrazných změn.

Nejpočetnější skupinou osob, na kterých byl spáchán nějaký protiprávní skutek, zůstávají ženy a také senioři. Obě skupiny jsou nejčastěji obětmi různého násilí (např. domácího násilí) a také podvedeného jednání. U seniorů podvodníci využívají důvěřivosti a neznalosti těchto osob v komunikaci v on-line prostředí.

V kontextu zvýšení počtu skutků páchaných v kyberprostoru je nutné preventivní činnost cíleně věnovat informovanosti občanů v této oblasti.

1.4 Přestupková činnost

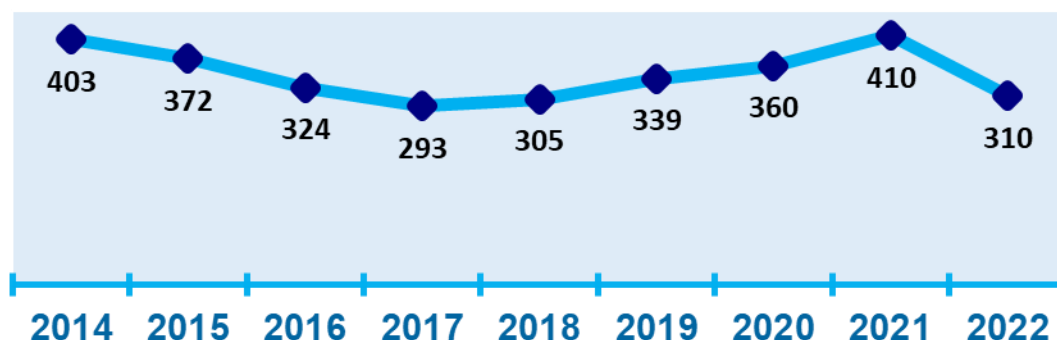
Tabulka 4: Přestupková činnost (mimo dopravních) řešených MP a PČR – meziroční srovnání

Přestupková činnost	Přestupky – absolutní počet			Index na 10 tis. obyvatel			
	2021	2022	rozdíl	2021	2022	rozdíl (index)	změna 2021 – 2022 (%)
Proti veřejnému pořádku	102	21	-81	72	14	-58	-80%
Proti občanskému soužití	87	73	-14	62	50	-12	-19%
Proti majetku	129	154	+25	91	105	+14	+15%
Na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi	92	61	-31	65	42	-23	-36%
Proti městským vyhláškám	0	1	+1	0	1	+1	+100%
Celkem	410	310	-100	290	212	-78	-27%

V přestupkové činnosti sledujeme v roce 2022, v porovnání s roky předchozími, celkový mírný pokles těchto spáchaných skutků. Výrazně ubylo případů na úseku proti veřejnému pořádku, kdy v roce 2021 šlo o případy rušení nočního klidu páchané stejnými osobami, na stejném místě. Drobný pokles je zaznamenán také v přestupcích na úseku proti občanskému soužití i úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Pokles skutků v těchto oblastech nemůže být však měřítkem k tomu, abychom jim v dalších letech nevěnovali náležitou pozornost v preventivní činnosti. Stále jsou řešeny případy, kterých se dopouštějí mladí lidé ve věku od 18 do 25 let, kteří řídí vozidlo pod vlivem alkoholu či psychotropní látky.

Naopak nárůst počtu spáchaných přestupků je sledován na úseku proti majetku, kde stejně jako v případě trestné činnosti vidíme ústup klasických majetkových činů a naopak skutků spáchaných v kyberprostoru. Většinou jde o případy různého podvodného jednání se škodou nad 10.000 Kč.

Graf 2: Vývoj přestupkové činnosti (mimo dopravních) řešených MP a PČR v letech 2014 - 2022

SOCIÁLNĚ-DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA

2.1 Základní demografické údaje

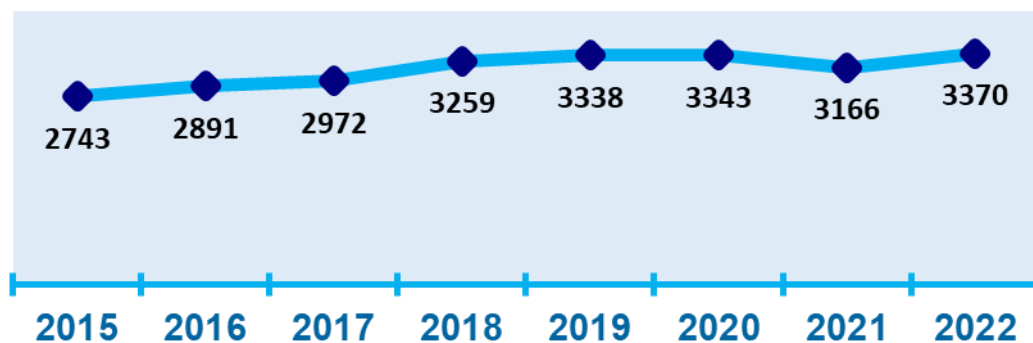
Tabulka 5: Sociálně-demografický vývoj – meziroční srovnání

Sociálně-demografický vývoj	2018	2019	2020	2021	2022
Celkový přírůstek	-112	0	-118	-179	-69
Přirozený přírůstek	-85	-34	-84	-125	-65
Migrační saldo	-27	34	-34	-54	-4
Živě narození	92	128	109	96	114
Zemřelí	177	162	193	221	179
Přistěhovalí	249	295	236	213	246
Vystěhovalí	276	261	270	267	250
Celkem	14254	14309	14278	14127	14622

K 31. 12. 2022 bylo ve městě Ústí nad Orlicí k trvalému pobytu přihlášeno 14.622 obyvatel, z toho 7.065 mužů a 7.557 žen. Oproti letům minulým je zaznamenán mírný nárůst počtu obyvatel, který byl ovlivněn vyrovnanými přírůstky a migračním saldem. K trvalému pobytu na území města bylo v roce 2022 nahlášeno 919 cizinců, přičemž v roce 2020 to bylo „jen“ 417 osob. Většinu těchto osob tvoří v současné době občané Ukrajiny.

Ve věkové struktuře obyvatelstva se toto drobné změny projevují minimálně. V posledních dvou letech sice zaznamenáváme opětovné malé navýšení počtu osob mladších ročníků (kategorie 0 – 14 let), avšak nadále a konstantě dochází k postupnému stárnutí populace a odchodu silnějších ročníků do důchodového věku (viz Graf 3).

Graf 3: Vývoj počtu obyvatelstva města ve věku 65+ v letech 2015 – 2022

2.2 Nezaměstnanost

Tabulka 6: Nezaměstnanost – meziroční srovnání

Nezaměstnanost	2018	2019	2020	2021	2022
Uchazeči - celkem	142	154	176	169	208
Uchazeči - dosažitelní	120	131	160	151	182
Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu (%)	1,3	1,5	1,8	1,7	2,1
Uchazeči ORP – evidence 24 měsíců a více	177	73	98	155	172
Uchazeči ORP – vyřazení (§30)	73	36	12	43	47
Index nezam. na 10 tis. obyvatel	100	108	123	120	142

Minulé roky zatížené pandemií Covid-19, válka na Ukrajině, migrační a energetická krize se přímo promítají do trhu práce, respektive zaměstnanosti obyvatelstva. Zvyšující se podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu a počet evidovaných uchazečů o zaměstnání v roce 2022 opět stoupl. Stoupá také počet navýšení osob vyřazených z evidence (dle §30) a osob vedených v evidenci déle než 24 měsíců. Bohužel s ohledem na současnou situaci v ČR a ve světě lze očekávat, že rok 2023 bude rokem „krizovým“, spojeným s velkou inflací a dopady energetické krize, což se bude opětovně promítat do nezaměstnanosti osob.

2.3 Dávky sociální pomoci

Tabulka 7: Vyplacené dávky státní sociální podpory – meziroční srovnání

		2018	2019	2020	2021	2022
Příspěvek na bydlení	Počet dávek	1900	1680	1740	1800	2500
	Index na 1 tis. obyvatel	133	117	122	127	171

Tabulka 8: Vyplacené dávky hmotné nouze – meziroční srovnání

		2018	2019	2020	2021	2022
Příspěvek na živobytí	Počet dávek	520	380	337	526	560
	Index na 1 tis. obyvatel	36	27	24	37	38
Doplatek na bydlení	Počet dávek	62	62	85	141	190
	Index na 1 tis. obyvatel	4	4	6	10	13
Mimořádná okamžitá pomoc	Počet dávek	9	2	6	34	14
	Index na 1 tis. obyvatel	1	0	0	2	1
Celkem		2491	2124	2168	2501	3264

Již od roku 2019 sledujeme postupný nárůst v počtu vyplacených dávek sociální pomoci. Tento nárůst je spojován s dopady pandemie covid-19, válkou na Ukrajině a zdražováním energií.

U příspěvku na bydlení došlo k podstatnému meziročnímu postupnému nárůstu počtu vyplacených dávek, a to cca o 90%, kdy v prosinci 2021 bylo vyplaceno cca 150 dávek a v prosinci 2022 cca 285 dávek obyvatelům města Ústí nad Orlicí. Důvodem navýšení jsou legislativní změny a opět důsledky energetické krize.

2.4 Sociálně vyloučené lokality v Ústí nad Orlicí

Na základě Gabalovy analýzy z roku 2006 byly na území našeho města registrovány čtyři vyloučené lokality. V roce 2011 provedl analýzu Pardubický kraj a vtypoval další lokality s obdobnými znaky, přičemž některé původní lokality zanikly.

V období let 2014 – 2015 proběhl výzkumný projekt Ministerstva práce a sociálních věcí realizovaný společností GAC spol. s r. o. - Analýza sociálně vyloučených lokalit, jehož hlavním cílem bylo identifikovat a popsat sociálně vyloučené lokality a porovnat jejich stav s rokem 2006. Dne 27. 5. 2015 společnost GAC spol. s r.o. zveřejnila „Analýzu sociálně vyloučených lokalit v ČR“ s výsledkem, že v našem městě je 5 vyloučených lokalit (došlo k rekonstrukci 1 domu, tudíž jsou nyní pouze 4), které vykazují některé znaky sociálního vyloučení:

- *nevyhovující bydlení,*
- *bydlení velkého počtu lidí v jednom bytě, který neodpovídá plánované kapacitě bytu,*
- *prostorové vyloučení,*
- *značná nezaměstnanost, zadluženost rodin, trestná činnost, nelegální práce, závislost na sociálních dávkách,*
- *nízká úroveň vzdělání,*
- *špatný zdravotní stav obyvatel.*

Lokality se znaky sociálního vyloučení:

Švermova 178 – Bytový dům ve vlastnictví města. Je zde 5 bytů o velikosti 1+1, 1+0, byty jsou vytápěné na tuhá paliva. Dům je v běžné vilové zástavbě v okrajové části města, základní škola a obchod je v místě (300 m), od centra města vzdálené 2,5 km, možnost využití MHD.

Třebovská 50 – Nájemní činžovní dům s pěti byty, který je ve vlastnictví města. Byty jsou o velikosti 1+1, 2+1, většinou s vytápěním na tuhá paliva. Dům se nachází v běžné zástavbě v okrajové části města, škola a obchod je nedaleko, od centra města je dům vzdálen 2 km, možnost využití MHD.

Pražská 77 – Lokalitu tvoří obytný dům ve vlastnictví města s pěti nájemními byty o velikosti 1+1, 2+1, s vytápěním na pevná paliva, některé byty mají sociální zařízení mimo byt. Dům je na okraji města v sousedství s běžnou zástavbou rodinných domků. Škola, pošta a obchod 0,5 km, do centra města dojezdovost MHD cca 3km, vlakové spojení cca 1 km.

J. K. Tyla 1092, 1093 – Jedná se o dvouvchodový činžovní dům o 24 bytech ve vlastnictví města. Byty jsou o velikosti 1+1 s vytápěním především na tuhá paliva. Lokalita je od ostatní zástavby oddělena řekou, železnicí a průmyslovým areálem, od centra města je vzdálená 0,75 km, dopravní dostupnost 300 m od zastávky vlaku a autobusu.

Řešení situace ve výše uvedených lokalitách vidí Město Ústí nad Orlicí především v zachování a podpoře terénní a komunitní práce ve zdejších lokalitách, jak bylo vytyčeno v rámci komunitního plánování sociálních služeb Ústí nad Orlicí a jak je stanoveno ve **Střednědobém strategickém plánu rozvoje sociálních a souvisejících služeb Ústí nad Orlicí na léta 2020-2023**.

Situace ve výše zmíněných lokalitách se daří zlepšovat i díky zásluhám činnosti **Asistenta prevence kriminality**, kteří od roku 2013 pomáhají lidem z problémových lokalit, z nichž sami pocházejí, změnit postoj ke strážníkům a k dodržování všeobecných norem, ale i zákonů. Zůstává proto prioritou zachovat činnost asistentů ve městě.

2.5 Ohrožené a rizikové děti a mládež

Z pohledu Oddělení sociálně-právní ochrany dětí MěÚ Ústí nad Orlicí (OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí) se dětmi a mládeží ohroženými či rizikovými rozumí především následující typy klientů:

- ❖ *Nezletilí, kteří se dopustili protiprávního jednání bez ohledu na pozdější kvalifikaci skutku (přestupek, provinění, čin jinak trestný apod.).*
- ❖ *Nezletilí s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou, na útěku ze zařízení (pohřešování).*
- ❖ *Nezletilí, u kterých dochází ke kumulaci závažných výchovných problémů (záškoláctví, šikana, drogy, alkohol, tuláctví, prostituce apod.).*

Péče o tyto klienty je zabezpečována prostřednictvím sociální kurately pro děti a mládež, kterou vykonává **kurátor pro děti a mládež**.

Tabulka 9: Počet klientů kurátorů pro děti a mládež, OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí

	2018	2019	2020	2021	2022
Děti do 15 let	22	9	7	8	16
Mládež nad 15 let	27	32	32	26	21
Celkem	49	41	39	34	37

Tabulka 10: Statistické údaje kurátorů pro děti a mládež, OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí

	2018	2019	2020	2021	2022
Výchovné problémy	49	41	39	34	37
Přestupky	5	3	6	6	5
Trestná činnost	4	8	2	1	8
Soudní dohled	17	6	5	4	4
Ústavní výchova	16	18	16	12	6

Ač celkový počet klientů a počet evidovaných výchovných problémů řešených kurátory pro děti a mládež OSPOD Ústí nad Orlicí v roce 2022 se jeví v porovnání s lety předchozími jako stabilní, nelze ignorovat změnu ve věkové struktuře klientů. Více byly řešeny výchovné problémy a skutky páchané dětmi do 15-let. Lze se domnívat, že vliv na nárůst v této věkové skupině je způsoben dopady pandemie Covid-19 a omezení školní docházky i pohybu osob.

Nejčastěji byly kurátory řešeny skutky vandalizmu, drobných krádeží, agresivity či skutky při, kterých svou roli hraje zneužívání návykových látek a alkoholu. V roce 2022 došlo k nárůstu na poli trestné činnosti, kde šlo ve většině případů o skutky vloupání, krádeží a výtržnictví. Všímáme si zvýšené míry agresivity u dětí a mládeže. Taktéž je pozorován neustálý vzestup v počtu skutků či jiného závadového jednání, kterého se děti dopouští v kyberprostoru. V těchto činech figurují jako pachatelé (aktéři), ale mnohdy i jako oběti (poškození). Prevence rizikového chování dětí a mládeže, s důrazem na prevenci rizikového chování ve virtuálním prostředí je proto jednou z hlavních priorit prevence kriminality města.

Síť služeb, které se věnují prevenci a řešení rizikového chování dětí a mladistvých, se jeví jako dostatečná a dostupná. Taktéž možnostem trávení volného času dětí a mladistvých je městem věnována důležitá pozornost a zájem. Jako přínosné se jeví působení NZDM Kamin na území města a spolupráce pracovníku NZDM s pracovníky OSPOD Ústí nad Orlicí.

INSTITUCIONÁLNÍ ANALÝZA

V Ústí nad Orlicí pracuje celá řada organizací, státní správy či samosprávy a neziskových organizací věnujících se činností souvisejícím s prevencí kriminality. Detailnější přehled těchto subjektů lze nalézt v **Koncepci prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na období 2021 – 2025**.

Vybrané klíčové subjekty prevence kriminality:

- Komise prevence kriminality
- Městský úřad Ústí nad Orlicí, odbor sociálních služeb
- Městská policie Ústí nad Orlicí; Asistent prevence kriminality
- Policie ČR, Krajské ředitelství PČR Pardubice, územní odbor PČR Ústí nad Orlicí
- Probační a mediační služba ČR, středisko Ústí nad Orlicí se specializovaným oddělením pro mládež
- Středisko výchovné péče Mimoza, Ústí nad Orlicí
- Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí
- Poradna pro rodinu Pardubického kraje

Vybrané nestátní neziskové organizace působící na území Ústí nad Orlicí:

Amalthea, z.s.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Centrum náhradní rodinné péče, podpora pro rodinu a dítě.

Dobrovolnické centrum Světlo

Dobrovolnické služby - role průvodce či společníka v individuálních kontaktech s klienty, volnočasové aktivity.

Centrum J. J. Pestalozziho, o.p.s.

Odborné sociální poradenství a Krizová pomoc (ambulantní).

Centrum pro podporu integrace cizinců pro Pardubický kraj

Poskytuje odborné sociální poradenství cizincům žijícím v České republice – kontakt v Pardubicích.

Cesta pro rodinu, z.ú.

Spádová oblast Pardubický kraj. Sociální služby: Azylový dům, Krizová pomoc (pobytová), Dům na půl cesty.

Český červený kříž, Oblastní spolek ČČK Ústí nad Orlicí

Poskytuje aktivizační služby pro seniory, OZP a osoby v krizi: Senior doprava, Centrum pro život, Ošacovací středisko ČČK. V případě katastrof zajišťuje Humanitární jednotky.

Koalice nevládek Pardubicka, z.s. (KONEP)

Dobrovolnické centrum - hlavním cílem je hledání a vysílání dobrovolníků do neziskových a příspěvkových organizací na území Pardubického kraje.

Kontakt Ústí nad Orlicí, o.p.s.

Linka důvěry. Telefonická krizová pomoc lidem, kteří se ocitli v těžké nebo jinak obtížné situaci.

Lexus, z.ú.

Terénní programy pro osoby ohrožené závislostmi. Kontakt v Ústí nad Orlicí 1x týdně.

Oblastní charita Ústí nad Orlicí

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Odborné sociální poradenství. Služby pro osoby bez domova. Služby pro seniory a OZP (osobní asistence, pečovatelská služba, hospicová péče, ošetřovatelská služba).

Rodinné centrum Srdíčko, z.s.

Podporující aktivizační a socializační služby pro děti rodiče. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kamin.

SKP – Centrum, o.p.s.

Komunitní práce v Ústí nad Orlicí. Intervenční centrum a Krizová pomoc (pobytová).

IDENTIFIKOVANÉ PROBLÉMY A RIZIKA

Identifikované problémy a rizika předložená v tomto Programu reflektují aktuální situaci ve městě, dle závěrů vyplývajících z předložené bezpečnostní, socio-demografické a institucionální analýzy, a současně zahrnují identifikované problémy a rizika stanovené **Koncepcí prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na období 2021 – 2025**.

❖ **Kyberkriminalita a (ne)bezpečnost ve virtuálním prostředí**

- *Opětovný nárůst přečinů v oblasti kyberkriminality a skutků páchaných ve virtuálním prostředí.*

❖ **Dopady ekonomické krize na obyvatele**

- *Zvyšující se nezaměstnanost obyvatelstva.*
- *Zvyšující se počet obyvatel zadlužených, předlužených, osob ohrožených exekucí*
- *Riziko osob neschopných splácet své dluhy a závazky.*

❖ **Drogová problematika**

- *Zvýšený podíl trestné činnosti a přestupkového jednání na poli nedovolené výroby, opatření a držení psychotropních látek.*
- *Nárůst mladých osob, které řídili vozidlo pod vlivem alkoholu či psychotropní látky.*

❖ **Podvodné jednání a protiprávní činy páchané na seniorech**

- *Vysoký podíl protiprávních skutků a podvodného jednání páchaného na seniorech.*

❖ **Městský kamerový a dohlížecí systém (MKDS)**

- *Potřeba optimalizace zastarávající MKDS (např. park Kociánka – nevyhovující a zastaralé technické zařízení, špatná viditelnost za šera a tmy).*
- *Dle výsledků bezpečnostní ankety byla vytipována místa, kde se obyvatelé necítí bezpečně a stojí o možnost rozšíření MKDS do těchto míst (př. podměstí, Dukla, Wolkerovo údolí, Hylváty).*

❖ **Rizikové jednání dětí a mládeže**

- *Zneužívání alkoholu a návykových látek dětmi a mládeží (popíjení alkoholu na veřejnosti, skutky spáchané pod vlivem apod).*
- *Zvýšený počet případů kyberšikany či skutků páchaných na dětech a mládeži (mezi dětmi a mladistvými) prostřednictvím sítě Internet.*
- *Zvyšující se agresivita u dětí a mládeže.*

❖ **Sociálně vyloučené lokality**

- *Výskyt sociálně vyloučených lokalit na území města a rizika z lokalit vyplývající.*

ZHODNOCENÍ AKTIVIT PREVENCE KRIMINALITY 2022

Na základě identifikovaných problémů a rizik jsou každoročně nastavovány jednotlivé aktivity prevence kriminality. V roce 2022 se podařilo naplnit následující aktivity:

- ✓ **Kyberkriminalita a (ne)bezpečnost ve virtuálním prostředí**
 - V průběhu října až listopadu 2022 probíhal bezplatný online webinář pro rodiče žáků místních škol s názvem „Děti ONLINE“. Preventivní projekt připravil Pardubický kraj ve spolupráci s organizací Replug Me.
- ✓ **Drogová problematika**
 - V březnu a v listopadu 2022 byla v prostorách Malé Scény Ústí nad Orlicí realizována bezpečnostní beseda BESIP „13 minut“ pro žáky 3. – 4. ročníků středních škol Ústí nad Orlicí (Gymnázium, Střední zdravotnické a sociální školy, Střední školy automobilní). Beseda byla zaměřená na rychlou jízdu a nehodovost mladých řidičů, kteří řídí často pod vlivem alkoholu či návykových látek. Za BESIP besedu vedla paní Mgr. Radka Osterová a doplňována byla policejní preventistkou por. Mgr. Lenkou Vilímkovou. Akce byla financována z rozpočtu města.
- ✓ **Podvodné jednání a protiprávní činy páchané na seniorech**
 - V listopadu 2022 byla zrealizována bezpečnostní beseda pro seniory s názvem „Osobní bezpečnost seniorů a jaké mají možnosti se bránit“. Přednášející byla preventistka PČR por. Mgr. Lenka Vilímková. Téma besedy reagovalo na zvýšený počet skutků, především podvodného jednání, páchaném na seniorech. Účastníci besedy obdrželi dárkové předměty – reflexní prvky a seniorský kalendář.
- ✓ **Městský kamerový a dohlížecí systém (MKDS)**
 - Na základě ankety, kterou vyplňovali občané města, byl rozšiřován a optimalizován MKDS ve městě. Nově byly například vybudovány 3 kamerové body na ulici Polská před ZŠ Bří. Čapků. Další 2 body monitorují ulice Lochmanova a M.J.Kociana. Samostatný bod monitoruje vjezd a výjezd z města (směr Česká Třebová).
 - V přípravě jsou další kamerové body. Monitorován by měl být prostor před ZŠ Třebovská a v ulici Bří Kovářů u nového Urgentního příjmu. Nově budou osazeny kamerové body monitorující ulici Tvardkovu a Kovářovu. Připravována je modernizace kamerových bodů monitorujících prostor křižovatky u Hotelu UNO. Zvažováno, jak efektivně a smysluplně monitorovat prostor Wolkerova údolí. Monitorován bude prostor nového dětského hřiště.

AKTIVITY PREVENCE KRIMINALITY 2023

Město Ústí nad Orlicí hodlá v roce 2023, v souladu s **Koncepcí prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na období 2021 – 2025**, přistupovat k výše specifikovaným problémům a rizikům komplexně, s maximálním využitím vlastních zdrojů.

Město v tomto směru bude nadále realizovat koordinační zasedání orgánů a organizací zapojených do prevence kriminality, bude podporovat primární prevenci, udržení terénních služeb, včetně drogové prevence, bude ve spolupráci s organizacemi města organizovat besedy a přednášky pro cílové skupiny a bude informovat veřejnost a cílové skupiny o problematice prevence kriminality. Tento komplexní přístup bude ze strany města využívat kombinace aktivit z oblasti situační, sociální a informovanosti občanů o možnostech ochrany před trestnou činností.

Program prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na rok 2023 se bude zaměřovat na koordinaci činností a na projektové řešení prevence kriminality z vlastních zdrojů případně žádostí o státní účelovou dotaci.

6.1 Koordinace činností

Popis:

Spolupráce, koordinace a metodické vedení v oblasti prevence kriminality ve vztahu město, školy, OSPOD MěÚ, Probační a mediační služba ČR, Policie ČR, Městská policie Ústí nad Orlicí, Asistent prevence kriminality a dalšími subjekty podílejícími se na prevenci kriminality. Tato činnost bude zastřešována Komisí prevence kriminality města, kdy město hodlá využívat všech relevantních partnerů pro naplnění rámcových vizí a komplexního řešení bezpečnostních a specifických problémů.

Svou konzultační činností a realizací vzdělávacích aktivit hodlá město Ústí nad Orlicí zvyšovat odbornou kvalifikační úroveň pracovníků zabývajících se sociálně patologickými jevy.

Spolupráce a koordinace bude navázána i v rámci výstupů prací jiných skupin (např. komise sociálně-právní ochrany dětí, Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb apod.).

Cíle:

Vzájemná spolupráce a předávání informací mezi všemi úrovněmi subjektů působících v oblasti prevence kriminality o vývoji kriminality, „rizikových stavech“ a sociální situaci ve městě, o aktivitách a činnostech na poli prevence kriminality, problematice dětí a mládeže s rizikovým způsobem trávení volného času.

Zodpovídá: Všechny zainteresované subjekty podílející se na prevenci kriminality

Financování: Bez finančních nároků na dotaci

6.2 Projektové řešení prevence kriminality

Z vlastních finančních prostředků města bude v rámci prevence kriminality zajištěna udržitelnost již fungujících projektů či podpora nových:

- **Asistent prevence kriminality**

Udržitelnost pracovní pozice Asistenta prevence kriminality.

- **Městský kamerový a dohlížecí systém**

Modernizace a údržba stávajícího systému, instalace nových kamerových bodů.

- **Preventivní besedy a semináře pro veřejnost**

- a) Preventivní beseda pro seniory upozorňující na rizika, které seniorům hrozí, např:
 - ✓ *Podvodné jednání a protiprávní činy páchané na seniorech*
 - ✓ *Senior jako účastníci silničního provozu - Senioři jako chodci, cyklisté i řidiči*
- b) Preventivní beseda pro žáky místních škol, např:
 - ✓ *Interaktivní divadelní představení pro žáky posledních ročníků ZŠ věnované tématu finanční gramotnosti*
 - ✓ *Dopady krize a pandemie na děti - úzkosti, sebepoškozování a útěky*
 - ✓ *Kyberkriminalita dětí a mládeže*

- **„Září – měsíc prevence kriminality“**

Poučná hra věnovaná tématům prevence kriminality a bezpečnosti, která je určena pro širokou veřejnost, především pro děti a mládež. Hra bude probíhat v rámci celého města. Vítězové hry obdrží ceny spojené s prevencí.

Zodpovídá: *Město Ústí nad Orlicí a subjekty podílející se na prevenci kriminality*

Financování: *Město Ústí nad Orlicí*